

Het tragisch verhaal

van Hettri Grootenheim

Naar aanleiding van de schoolherinneringen in de krant van afgelopen zaterdag heeft Gerard van Loo uit Doetinchem veel reacties ontvangen. Hiermee kon hij het verhaal van juffrouw Grootenheim, dat hem zo intrigeert, compleet maken. Opletende lezers hebben al gezien dat de schoolfoto per abuis in spiegelbeeld was afgedrukt. Desondanks hebben veel lezers zichzelf of anderen van de foto herkend. Van juffrouw Grootenheim, die op de groepsfoto ontbreekt, kwam intussen ook een portretje boven water; ze staat afgebeeld op een schoolfoto van 1937.

Haar achternaam was dus Grootenheim en niet Grootenheim, zoals we aanvankelijk meenden. Directeur Jan Berends vond over haar ontslag en tragische dood diverse aantekeningen in het schoolarchief van de openbare basisschool Hogenkamp. Deze notities zijn afkomstig van het oud-schoolhoofd G. Kettelaarj, die in het midden op de vorige week geplaatste schoolfoto staat. Zijn notities zijn nooit uitgegeven, maar Berends heeft er een juist een artikelje uit geput voor de schoolkrant en voor het meinummer ('76) van de Kronyck, het blad van de oudheidkundige verenigingen Deutekom en Salehem.

Viermannschool

Berends bericht: De voorganger



Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen aanvullingen en suggesties: telefoon 05437 72603.

van de huidige openbare basisschool 'Hogenkamp' stond een kleine honderd jaar geleden aan de Varsveldseweg, gekoppeld aan het gemeentehuis van Ambt-Doetinchem. Deze school stond ook bekend onder de naam 'School 3' en later ook wel 'School Staal' respectievelijk 'School Kettelaarj'. Het was namelijk een Doetinchemse gewoonte om scholen naar het hoofd te noemen.

In 1940 was het een viermannschool en hier werkte ook de joodse onderwijzeres Hedwig (Hetti, dus niet Sara) Grootenheim. Eind 1940 kreeg de school een koud briefje van het Gemeentebestuur van Doetinchem (!) dat deze leerkracht uit haar taak onthieven

was. Hiermee werd, aldus Berends, een uitstekend collega aan de kant geschoven die al sinds 1929 haar beste krachten aan de school had gegeven. Juffrouw Grootenheim was geboren in 1895 en dat klopt dan wat beter met het beeld dat Van Loo qua leeftijd van haar heeft dan 1903, zoals hij aanvankelijk hoorde.

Oude vader

Voor de onderwijzeres liep het slecht af, zoals voor de meeste Doetinchemse joden. Na haar ontslag mocht ze alleen nog les geven aan joodse kinderen, maar het beste was onderduiken. Dat wilde ze ook wel. Maar ze woonde samen met haar oude vader aan de Hamburgerstraat en die durfde niet onder te duiken.

Tot op de avond voordat vader en dochter zich moesten melden, hebben collega's geprobeerd hen over te halen. Zelfs de boer bij wie ze konden verblijven drong hier persoonlijk op aan. Ondanks het gevaar bleef Hetti Grootenheim bij haar vader. Op 10 april 1943 werden beiden door de Duitsers weggevoerd naar het kamp Vught. Op 8 juni moesten ze op transport naar het concentratiekamp Sobibor, waar ze op 11 juni werden vermoord.

Namen van vader en dochter staan op de gedenkplaat met 125 namen van Doetinchemse joden die in de oorlog omkwamen, op de joodse begraafplaats aan de Ijkenbergerweg/Borneostraat.

Jelien Dappeld 13 Mei 1955



♦ Juffrouw Grootenheim op een schoolfoto van december 1937 (de-
rail). Zij staat tweede van rechts. De leerkrachten naast haar zijn
juffrouw Ter Mors en meester Radstake. (Foto mevr. Mater-
Ankersmid)